

Наименование на практиката:

Оказване на съдействие на разследващите служители от OLAF по време на контрол на място
Модел от десет стъпки

Категория на практиката:

За контакти:

- Мерки за борба с измамите
- Контрол на място
- Оказване на съдействие на разследващите служители от OLAF

- АФКОС България
- www.afcos.bg
- afcos@mvr.bg

Държава:

България

Неутрализиран(и) риск(ове) от измами

- Конфликт на интереси
- Избягване или манипулиране на процедури за възлагане на обществени поръчки
- Двойно финансиране
- Тайни споразумения
- Манипулиране на разходите по проекта
- **Други — приложими към всички рискове от измами**

Контекст и цел(и)

В Регламент 2185/96 относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията (ЕК) за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности, е заложено изискване националните органи да предоставят на ЕК, и по-конкретно на Европейска служба за борба с измамите (OLAF), достатъчно съдействие при извършването на контрол на място на територията на съответната държава.

Всяка държава — членка на ЕС, е възприела свой собствен подход за прилагане на регламента. Това стана причина някои държави — членки на ЕС, да потърсят примери за добри модели на сътрудничество, които да приспособят в рамките на националното си законодателство.

Целта на тази практика е да бъде представен българският модел от десет стъпки за оказване на съдействие на разследващите служители от OLAF при извършване на контрол на място на територията на страната съгласно Регламент 2185/96.

Описание на практиката

В член 4 от Регламент 2185/96 се предвижда, че държавите членки имат право да участват в контрола и проверките на място, провеждани на тяхна територия. Това участие увеличава шансовете за

успешно оказване на сътрудничество на OLAF в подготовката, в хода и за приключването на извършените проверки.

За да участват, всички държави членки са определили служба („координационна служба за борба с измамите“, АФКОС), която да улеснява ефективното сътрудничество и обмен на информация, включително информация от оперативен характер, с OLAF. АФКОС е компетентният орган, който оказва съдействие — или сам, или като се обръща към други компетентни органи.

Българската координационна служба за борбата с измамите (АФКОС България) е въвела следния модел от десет стъпки за оказване на съдействие на разследващите служители от OLAF при извършването на контрол на място на територията на България:

Стъпка 1 Събиране (разширяване) на информация

Контролът на място винаги се предшества от изпратено от OLAF официално уведомление относно предмета, целта и правното основание за проверките. Извършва се при икономически оператор съгласно *Регламент 2988/95 относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности*. Целта на контрола на място е да бъдат получени доказателства за разследването на OLAF.

За подготовката на контрола на място първата стъпка на АФКОС (или в друга държава членка — определения компетентен орган) е да провери собствените си информационни бази данни. Целта е да се разшири информацията за определен икономически оператор, да се види дали има в миналото са регистрирани твърдения, нередности или случаи на измами по отношение на него, включително дали е имало проверки в рамките на наказателно преследване или досъдебни производства. В случая с България АФКОС използва информационните системи на Министерството на вътрешните работи, за да събира информация (имена, адреси) за участващите лица, които представляват икономическите оператори, в съответствие с правилата за защита на личните данни (Общ регламент относно защитата на данните — ОРЗД). Използват се и всички налични публични бази данни, включително например Търговският регистър. Ако е необходимо, АФКОС предварително посещава адреса на икономическия оператор, за да потвърди, че събраната информация и регистрираният адрес са верни.

Стъпка 2 Осигуряване на участници

В зависимост от обхвата на контрола в него могат да вземат участие различни национални органи според тяхната компетентност. АФКОС информира тези съответни органи предварително, за да осигури тяхното съдействие, когато е необходимо. Органите, които могат да бъдат уведомени, са например прокуратурата, за да се гарантира нейното участие в случай на престъпление, или Агенцията за държавна финансова инспекция, която има правомощия да предприема действия, в случай че икономическият оператор откаже да съдейства. В допълнение към националните органи се уведомяват и местните органи на полицията, в случай че е необходимо тяхното съдействие.

Стъпка 3 Актуализиране на информацията относно досъдебни производства и проверки в рамките на наказателно преследване

На този етап събраната в стъпка 1 информация се актуализира допълнително, за да бъде включена всякаква нова информация относно състоянието на проверките в рамките на наказателно преследване и досъдебните производства. Контролът на място може да повлияе на разследването, поради което АФКОС може да се нуждае от разрешението на надзорния прокурор, за да събере тази допълнителна информация.

Стъпка 4 Подготовка на изслушване

Насрочва се изслушване на икономическите оператори, за да им се предостави възможността да представят своята гледна точка и за да се получи подходяща информация за случая. АФКОС изпраща предварително уведомление до икономическия оператор, в което се посочват датата, мястото и езика

на изслушването, възможността за присъствие на адвокат и необходимата документация, която следва да бъде представена от икономическия оператор. Изслушването може да бъде подготвено със съдействието на Управляващия орган или Междинното звено, което отговаря за финансирането на проекта.

Стъпка 5 Планиране на контрола на място

Всяка стъпка от контрола на място се планира внимателно и се включва във вътрешен документ, наречен „План на контрола на място“, съответстващ на плана на OLAF. Този план се изпраща вътрешно на министъра на вътрешните работи.

Стъпка 6 Работна среща на органите

Преди самата проверка разследващият екип от OLAF се среща с представители на АФКОС, които отговарят за осигуряването на съдействие съгласно Регламент 2185/96. На тази среща АФКОС представя и обсъжда направената подготовка, получената информация и плана на контрола на място. При необходимост присъстват и представители на други органи.

Стъпка 7 Стартиране на контрола на място. Логистика

АФКОС осигурява логистиката, която е жизненоважна за безпроблемната организация на контрола на място, включително транспорт, ИТ капацитет, преводачески услуги и всички материали, необходими за оценката. Експертите от АФКОС участват в планираните дейности в съответствие с член 4 от Регламент 2185/96.

Стъпка 8 Основни дейности на контрола на място

По време на самия контрол на място експертите от АФКОС поддържат постоянен контакт с Агенцията за държавна финансова инспекция, прокуратурата, криминалната и местната полиция, за да се осигури бърза реакция при случаи на отказ от страна на икономическия оператор или на опити за възпрепятстване на контрола. Експерт от АФКОС, който има разрешение за достъп до информация от системите на Министерството на вътрешните работи, предоставя пряка подкрепа на разследващия екип. На този етап от проверката могат да бъдат събирани всички видове информация, включително компютърни данни, бюджетни и счетоводни документи, документация на проекта, и да бъдат извършвани физически проверки по отношение на естеството и количеството на стоките.

Стъпка 9 Участие в контрола на място. Завършване на контрола на място

Експертите от АФКОС участват активно в контрола на място в съответствие с член 4 от Регламент 2185/96. Те подписват докладите, изготвени от разследващите служители от OLAF. Представители на националния орган, отговорен за управлението на средствата от ЕС, също участват активно в контрола и подписват докладите на OLAF. Контролът на място е завършен, когато са събрани всички доказателства в съответствие с националното и европейското законодателство и когато е съставена и подписана цялата документация (като констативни протоколи, изявления на лица и т.н.)

Стъпка 10 Окончателен анализ и обратна връзка

След приключване на контрола на място се провежда среща между разследващия екип от OLAF и представителите на АФКОС, на която се представят резултатите. Експертите обсъждат резултатите от контрола на място, възможните пречки и възможностите за подобрене.

Уникални характеристики

Тази практика предоставя структуриран подход за оказване на съдействие на разследващите служители от OLAF по време на контрол на място, както се изисква съгласно Регламент 2185/96. Тя се откроява от подобни практики поради ефективността си в оказването на съдействие от момента, в който разследващите служители от OLAF изпратят уведомление за планиран контрол на място, през включването на национални органи до приключването на контрола на място. Съгласно годишните доклади на АФКОС от последните 10 години, в страната, в която е разработена тази практика, почти 100 % от проверките на място са изпълнени задоволително.

Последици и резултати

Този модел е споделян като добър пример на национално равнище и на равнище ЕС, тъй като осигурява предвидим и структуриран подход за постигане на положителен резултат – ефективно съдействие на разследващите служители от OLAF на територията на държава членка, в която е планиран контрол на място. Резултатът е успешен контрол на място, подкрепен с доказателства, изявления на лица, подходяща документация и всякаква друга необходима информация.

Ключови фактори за успех

Не са необходими конкретни изисквания, тъй като всяка държава членка е длъжна да оказва съдействие на разследващите служители от OLAF съгласно Регламент 2185/96 и да определи компетентна служба за улесняване на ефективното сътрудничество и обмен на информация с OLAF съгласно член 11 от **Регламент 883/2013** от 11 септември 2013 г. **Регламент 883/2013** се отнася до разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и с него се отменят Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета. Както е препоръчано от Европейската сметна палата, АФКОС следва да бъде създадена с най-широк набор от функции, за да бъде най-ефективна.

Срещнати предизвикателства и извлечени поуки

До момента не са установени специални предизвикателства при изпълнението на това действие.

Потенциал за прехвърлимост

Тази добра практика има идеален потенциал за прехвърлимост, който е ограничен единствено до правомощията на съответните органи на национално равнище, които отговарят за оказването на съдействие на разследващите служители от OLAF съгласно Регламент 2185/96.